

Ivan David: Evropská komise chce zakázat papírové krabice

- CZ24 News | 21. března 2023

EU: Do Zemědělského výboru Evropského parlamentu nám byl přidělen k projednání návrh nařízení o obalech a obalových odpadech. Evropská komise v něm chce nařídit, aby všechny obaly, používané na společném trhu, byly opětovně použitelné a současně i stoprocentně recyklovatelné.

V případě krabic z vlnité lepenky a všech papírových obalů je splnění obou podmínek zároveň z hygienických důvodů neproveditelné. Právo EU jejich opakované použití v potravinářství výslovně zakazuje.

V potravinářství jsou krabice z vlnité lepenky používány ke skladování a přepravě ovoce a zeleniny. Do papíru jsou při prodeji konečnému spotřebiteli baleny krájené salámy, klobásy a párky. V papírových sáčkách jsou prodávány mouka, cukr, pudinkové prášky, nebo koření.

Při skladování potravin bohužel i při sebelepší péči dochází k úniku šťáv. Spotřebitelská balení masa k jejich pohlcování obsahují speciální savé proužky do nichž jsou vsakovány zbytky krve a vody, která v masě vždy i po zpracování v určitém malém množství zůstane. Před finální spotřebou je kuchař od masa oddělí. Papírové obaly na uzeniny zase bývají vybaveny nepropustnou vrstvou, která zajišťuje, že šťáva zůstane uvnitř salámu nebo klobásy a neprosakuje do dalších potravin nebo do tašky. Protože tyto obaly nemohou z fyzikálních důvodů plnit všechny požadavky na opakovanou použitelnost i plnou recyklovatelnost současně, znamenalo by schválení nařízení jejich faktický zákaz v EU. Potraviny by musely být baleny kompletně do plastu.

Sada nařízení označovaných jako „hygienický balíček“ striktně zakazuje opětovné použití obalů, které byly již jednou použity k ochraně potravin. Výjimku z tohoto pravidla mají pouze zálohované skleněné lahve. A to pouze některé, například püllitry od piva. Lahve na víno nebo na tvrdý alkohol kupodivu nejsou zálohovány, ani vykupovány zpět, i když by je bylo možné rovněž horkou vodou vymýt a následně tepelně sterilizovat a opětovně naplnit čerstvým obsahem.

Za minulého režimu byly běžně opakovaně používány skleněné lahve od mléka a jogurtů stejně jako od nealkoholických nápojů. Některé druhy piv a téměř všechny nealkoholické nápoje jsou dnes stáčeny do PET lahví, které nejsou opakovaně použitelné. Podle práva EU by PET lahve měly být zpětně odebírány pomocí speciální kontejnerů. Místo recyklace jsou však PET lahve v celku vyváženy do různých zemí v Asii a Africe. V Ruské federaci z PET lahví vyrábí izolační výplň do zimních bund a spacáků. Ve Velké Británii umí z PET vyrobit vlákno, které lze tkát do podoby látek, používaných k výrobě oděvů.

Opětovně použitelné nejsou ani tetrapackové krabice, v nichž je konečným spotřebitelům prodáváno víno či ovocné džusy. Na vnitřní straně je totiž tetrapacková krabice vyložena hliníkovou vrstvou, která zajišťuje nepropustnost obalu. Uzávěr je navíc z plastu. Některé druhy moštů jsou stáčeny rovnou do plastových vaků s pípou, které jsou potom vkládány do papírové krabice.

Dnes jsou již všechny kartonové obaly vyráběny z recyklovaného papíru. A jsou stoprocentně opět recyklovatelné. Krabice z vlnité lepenky, které jsou používány na společném trhu EU, jsou vždy vyrobeny z již nejméně jednou použitého papíru. Po jejich použití jako obalu je lze znovu rozebrat a vyrobit z nich novou krabici. Pokud by však unijní spoluzákonodárci- Evropský parlament a Rada ministrů - trvali na tom, že papírové krabice mají být i opětovně použitelné, bylo by je pro použití v

potravinářství nutné vybavit vrstvami, které znemožní vsakování šťáv do kartonu. Tyto vrstvy by však musely být konstruovány tak, aby vydržely sterilizaci horkou párou o teplotách vyšších než 110 °C. Nebo přímé vyvaření v horké vodě.

U prázdných lahví od vína lze snadno nařídit, aby je maloobchodní prodejny zálohovaly a zpětně vykupovaly. Z hygienických důvodů není nezbytné prázdné lahve od vína posílat znovu do tavby ve sklárnách. Již jednou použité vinné lahve lze snadno vyčistit horkou vodou s použitím saponátů nebo dalších čisticích prostředků. Po dalším vypláchnutí čistou vodou je lze znovu použít stejně jako lahve od piva. Stejně by to mohlo fungovat i se skleničkami od jogurtů, jaké používá jihočeská Madeta. Sterilizaci by ve funkční podobě zvládla i kovová víčka, jimiž bývají jihočeské jogurty uzavřeny.

V praxi však u potravinářských obalů na ovoce, zeleninu a masné výrobky nelze požadovat, aby byly opakovaně použitelné (tedy s nepropustnou vrstvou) a současně stoprocentně recyklovatelné. Při oddělování jednotlivých vrstev by totiž vždy docházelo ke ztrátám části materiálu, který by nebylo možné recyklovat.

Návrh nařízení o obalech a obalových odpadech, který obsahuje nesmyslné kombinace požadavků, by jednoznačně znevýhodnil krabice z vlnité lepenky a všechny papírové obaly. Je velmi zvláštní, že Komise tento návrh předložila poté, kdy členské státy souhlasily s tím, že zatíží zvláštní daní nerecyklovaný plastový odpad. Podle nedávno schváleného nařízení Rady by členské státy měly do pokladny EU v Bruselu platit 800 eur z každé tuny vyrobených plastových obalů. Výrobci plastů mají novou daň odvádět prostřednictvím celní správy a finančních úřadů do státního rozpočtu země, v níž vyrábí. Vlády členských států by z vybraných peněz měly vyplácet dotace firmám, který se zabývají sběrem, tříděním a recyklací plastových odpadů.

V praxi se ale nikdy nemůže podařit dosáhnout stavu, aby z trhu byly vykoupeny k recyklaci všechny plasty, které byly v podobě obalů uvedeny do oběhu. A právě rozdíl mezi poplatky vybranými členskými státy a dotacemi vyplacenými na recyklaci plastů má být nově příjmem rozpočtu EU. Podle aktualizovaného Víceletého fiskálního rámce EU by v roce 2023 měla ČR do rozpočtu EU zaplatit jako daň z nerecyklovaných plastů 70 milionů eur.

Skutečným důvodem, proč chce Komise znevýhodnit stoprocentně recyklovatelné a recyklované papírové krabice je zřejmě fakt, že z nich zatím není do rozpočtu EU odváděna žádná daň. Na ryby, velryby a další mořské živočichy, kteří umírají na následky pozření plastového odpadu spláchnutého do moře, Evropská komise zvláště kašle. Komisi jde o to, aby si zajistila co nejvíc tzv. „vlastních příjmů EU“, jak je nová daň z plastů v Bruseli nazývána. Z jejich výnosů má platit dluhy ve výši 750 miliard eur, jež byly utráceny na projekty Zeleného údělu z mimorozpočtových zdrojů z Fondu obnovy. Nyní Evropská komise společně s členskými státy vyrábí další dluhy, které bude nutné jednou zaplatit z nových zdrojů rozpočtu EU. Tedy z nových daní.

V současné době si Brusel půjčil na finančních trzích dalších 10 miliard eur, za něž přes „Evropský mírový fond“ nakupuje pro Ukrajinskou armádu zbraně a munici. Tento týden Rada odhlasovala společný nákup nábojů pro ukrajinskou armádu za 2 miliardy eur. A v tomto ohledu platí, že čím více bude na trhu EU plastů tím více může EU koupit nábojů pro Ukrajinskou armádu. Společný nákup munice má probíhat stejně jako unijní centrální nákup vakcín. Tedy v utajeném režimu.

AUTOR: Ivan David

[ZDROJ](#)